

РЕШЕНИЕ

№ 15195

гр. София, 21.04.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 71 състав, в публично заседание на 18.03.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Слава Гьошева

при участието на секретаря Ася Лекова, като разгледа дело номер **1180** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 - чл. 178 от Административно-процесуалния кодекс (АПК) и чл. 84, ал. 3 във вр. с чл. 75, ал. 1, т. 2 и т. 4 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ).

Образувано е по жалба на Х. Д. М., ЛНЧ [ЕГН], гражданин на А., чрез адв. Д. Р. /САК/ със съдебен адрес [населено място], 1000, [улица], вх.Б, ет.2, офис 226, Фондация „Център за правна помощ – Глас в Б.“ срещу решение № 5710/18.12.2025 г. на председателя на ДАБ при МС, с което е отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут.

В жалбата се твърди, че оспореният индивидуален административен акт е незаконосъобразен. Не са обсъдени и анализирани всички факти и обстоятелства, чрез които да бъде установена обективната истина в нейната цялост, но които са от съществено значение, за да се прецени необходимостта на М. Д. да бъде предоставена исканата закрила. По този начин административният орган е нарушил нормите на чл. 35 от АПК и чл. 75, ал. 2 от ЗУБ за изясняване на обстоятелствата и обсъждане на представените обяснения. Твърди се още, че адм. орган от друга страна не е обсъдил обстановката в А. в контекста на изложеното в хода на административното производство и в посоката на указанията дадени от АССГ с Решение № 24532 от 16.07.2025 г. постановено по адм. дело № 6534 по описа за 2025 г. на АССГ - 4 състав.

В съдебно заседание жалбоподателят, редовно призована, не се явява, представлява се от адв. И., който поддържа оспорването. Поддържа, че при постановяване на оспорения акт, административният орган не се е съобразил с указанията, дадени от АССГ. Моли жалбата да бъде уважена.

Ответникът – Председателят на ДАБ, в с. з. чрез юрк. К. моли съда да остави жалбата без

уважение и да постанови решение, с което да потвърди оспореното решение.

Софийска градска прокуратура не е изразила становище по жалбата и не участва със свой представител в съдебното производство.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С.- ГРАД след като обсъди доводите на страните и прецени представените по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Обжалваното в настоящото производство решение № 5710/18.12.2025 г. на Председателя на ДАБ при МС, с което на основание чл. 75, ал. 1, т. 4 във вр. чл. 9, ал. 8 от ЗУБ, е постановен отказ за предоставяне на хуманитарен статут на оспорващия е издадено след като АССГ с решение № 24532 от 16.07.2025 г. по адм. дело № 6534/2025 г. отменя решение № 3519/20.05.2025 г. на Председателя на ДАБ, с което на основание чл. 75, ал. 1, т. 2 и т. 4 от ЗУБ поради липса на предпоставките по чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ е отказано да се предостави статут на бежанец и хуманитарен статут на оспорващия и изпраща преписката на Председателя на ДАБ за ново произнасяне, съобразно указанията, дадени в мотивите на съдебното решение. Решение № 24532 от 16.07.2025 г. по адм. дело № 6534/2025 г. АССГ е влязло в сила на 16.08.2025 г. Същото е приложено по настоящото дело.

С писмо рег. № УП16435 от 29.08.2025 г. е върната преписката на Председателя на ДАБ за ново произнасяне по молбата за предоставяне на хуманитарен статут, на основание чл. 9, ал. 8 от ЗУБ, в изпълнение на съдебното решение по адм. дело № 6534/2025 г. на АССГ. След връщане на преписката, при новото произнасяне административният орган е достигнал до извод, че от изложената от Х. Д. М. бежанска история се установява, че за него не са налице предпоставките за предоставяне на статут на бежанец по чл. 8, ал. 1 от ЗУБ, а именно: по причини, основани на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група. Вместо това, кандидатът посочвал причини и проблеми от личен и икономически характер. Изразеното нежелание на кандидата да живее в А. не е възприето като релевантен по ЗУБ мотив за напускане на страната на произход. Формиран е извод, че се касае за мигрант, а не за лице, нуждаещо се от международна закрила.

По-нататък в решението, административният орган е изложил мотиви, че спрямо кандидата не са налице предпоставки за предоставяне на хуманитарен статут по чл. 9, ал. 1, т. 1 и т. 2 от ЗУБ, доколкото той не е напуснал страната си на произход поради реална опасност от тежки посегателства, като смъртно наказание или екзекуция, не е бил заплашен от унизително отнасяне или наказание, нито са налице данни, че в бъдеще ще бъде изложен на реален риск от въпросните посегателства при евентуално връщане в А..

Обсъдени са разширенията, дадени в Решение на Съда на Европейските общности от 17 февруари 2009 г. по дело С-465/07 във връзка с приложението на нормата на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ, а именно поради заплахи, присъщи на обща ситуация на "въоръжен вътрешен или международен конфликт".

След извършен анализ на информацията за обстановката в А., изложена в Справка с вх. № МД-02-483 от 10.09.2025 г., изготвена от дирекция "Международна дейност" към ДАБ при МС, органът не е установил разширенията, дадени в решение на Съда на Европейските общности (СЕО) от 17 февруари 2009 г. по дело № С-465/07 и решение на Съда на Европейския съюз (СЕС) от 30 януари 2014 г. по дело № С-285/12 по тълкуването на чл. 15, б. "в" от Директива 2011/95/ЕС, преценени във връзка с приложението на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ. Цитирана е информация от посочената справка, според която талибаните продължават да поддържат и консолидират властта в А.. Това създава период на относителна липса на въоръжен конфликт, но също така и продължително ограничаване на основните права свободи на афганистанците, особено за жените и момичетата. Формиран е извод, че за Х. Д. М. не съществува реален риск от

тежки посегателства по смисъла на чл. 9, ал. 1 от ЗУБ, поради което искането за международна закрила и в тази част е неоснователно. За предоставяне на хуманитарен статут, безогледното насилие в А. следвало да е изключително, каквото от съдържащата се информация не се установявало, а кандидатът не попадал в уязвими групи и евентуално негово завръщане в страната му по произход не би довело до някакви неблагоприятни последици за него.

Посочено е общо в решението, че за молителя липсват предпоставки за предоставяне на статут по чл. 8, ал. 9 и чл. 9, ал. 6 от ЗУБ, тъй като не е заявил член на семейството му да има предоставена международна закрила в Република Б.. Не са установени и предпоставките по чл. 9, ал. 8 от ЗУБ.

В решението е обсъден най-добрият интерес на детето съгласно чл. 6а от ЗУБ, вр. § 1, т. 5 от Допълнителните разпоредби на ЗЗДет, към които препраща § 1, т. 11 от ДР на ЗУБ. За гарантиране, осигуряване и съблюдаване на най-добрия интерес на детето в производството по международна закрила бил определен социален работник. В представения социален доклад на Дирекция "Социално подпомагане" не се откривали преки и непосредствени рискове за детето Я. М., както и за второто дете Х..

Въз основа на изложеното и съблюдавайки принципа за висшия интерес на детето, заложен в Конвенцията на ООН за правата на детето, в решението е прието, че не са налице предпоставките по чл.9, ал.1, т.3 от ЗУБ.

Останалите доказателства на които се позовава адм. орган при новото разглеждане на молбата за закрила са събраните по адм. дело № 6534/2025 г., включително първоначално проведеното пред административния орган с молителя едно интервю – на 22.07.2024 г. На него молителят е заявил, че разбира превода.

Към административната преписка е приложена справка, изготвена от Дирекция "Международна дейност" при ДАБ относно обстановка в А., актуална към 30.09.2025 г.

При новото произнасяне по искането за международна закрила адм. орган е следвало да се произнесе, според съдебното решение: " следва да се преценят всички относими факти, декларации или документи, свързани с личното положение на молителя и с държавата му по произход към момента на постановяване на новото решение.“

В решението си АССГ е постановил, че с оглед принципите на доказване в процеса за изследването на положението на лицата, обвинени за поддържане на извънбрачна връзка е необходимо да бъдат събрани доказателства, за да се прецени правилно ли са обосновани изводите на административния орган.

Освен това, когато молбата за закрила се приема за неоснователна поради отсъствие на предпоставките по чл. 8 и чл. 9 ЗУБ административният орган е следвало да се мотивира и относно принципа "non refoulement" (забрана за връщане), залегнал в чл. 4, ал. 3 ЗУБ, въведен с чл. 33, ал. 1 от Конвенцията за статута на бежанците, който е длъжен да спазва. В конкретното административно производство е следвало да се извърши преценка дали в случай на връщане на чужденеца в страната му по произход, той ще е изложен на опасност от изтезания или друга форма на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание, поради обстоятелствата, които излага в бежанската си история.

Макар по делото да се съдържат данни относно обстановката в А., административният орган не е изпълнил задължението си да обсъди последствията за чужденеца в случай на връщането му в страната по произход.

Именно изложеното по-горе е послужило като основание състав на АССГ да отмени решение № 3519/20.05.2025 г. на Председателя на ДАБ, с което е отказано предоставяне на Х. Д. М., гражданин на А., ЛНЧ [ЕГН] статут на бежанец и хуманитарен статут и изпрати преписката на

Председателя на ДАБ за ново произнасяне по молбата за предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут при спазване на дадените със съдебното решение задължителни указания по тълкуването и прилагането на закона.

В съдебно заседание е представена и справка с вх. № МД-02-71/26.02.2026 г. за актуалната политическа и икономическа обстановка в А. към 26.02.2026 г.

При така установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното:

Решение № 5710/18.12.2025 г. на Председателя на ДАБ при МС е връчено на оспорващия на 16.01.2026 г. Жалбата е подадена чрез административния орган, в 14-дневния срок по чл. 149, ал. 1 от АПК, от активно легитимирано лице, имащо право и интерес от оспорване на административния акт, поради което съдът дължи произнасяне по същество.

Съдът намира, че разгледана по същество, жалбата се явява частично основателна. Решението е издадено от компетентен орган съгласно чл. 48, ал. 1, т. 1 от ЗУБ - Председателя на ДАБ.

При ново произнасяне по искането адм. орган е следвало да се произнесе отново дали ли са условията за предоставяне на хуманитарен статут по смисъла на чл. 9, ал. 8 от ЗУБ в хипотезата на предоставяне на хуманитарен статут по други причини от хуманитарен характер или други основания предвидени в българското законодателство. При тълкуване волята на законодателя следва да се съобразят основните положения, закрепени в глава първа от закона, като се отчете, че хуманитарен статут, наред с другите форми, предвидени в чл. 1, ал. 2 от ЗУБ, представлява особена закрила, която се предоставя в изключителни случаи. Под "други причини от хуманитарен характер" по смисъла на чл. 9, ал. 8 от ЗУБ се има предвид не всяка причина независимо от нейното естество, а хипотезата урежда останалите случаи, различни от изрично предвидените в ал. 1, въз основа на които да се установява същата по интензивност реална опасност от тежки посягателства срещу личността на чужденеца при завръщането му в държавата по произход.

Настоящият съдебен състав счита, че при новото произнасяне по молбата на оспорващата адм. орган е следвало да проведе процедурата от етапа провеждане на интервю, за да обоснове извод дали са налице други обстоятелства по чл. 9, ал. 8 от ЗУБ. Това е и смисълът на връщането за ново произнасяне по преписката, като се има предвид чл. 142, ал. 2 от АПК.

Съгласно посочената разпоредба установяването на нови факти и обстоятелства от значение за делото след издаване на акта се преценява към момента на приключване на устните състезания, като в случая тази преценка за наведените факти и обстоятелства, следва да се направи от органа, разглеждащ молбата за закрила.

При новото произнасяне с процесното решение адм. орган е допуснал съществени нарушения на адм. производствените правила, довели до нарушаване правото на защита на оспорващия. Хронологично, след постановяване на съдебно решение по адм. дело № 6534/2025 г. на АССГ, видно от преписката е връчено на оспорващия. Впоследствие адм. орган се е произнесъл с решение, без да изясни фактите и обстоятелствата от значение за случая, с оглед чл. 35 от АПК.

В обжалваното решение, са обсъдени предпоставките на чл.8 от ЗУБ относно предоставяне на статут на бежанец предвид липсата на опасност от преследване по смисъла на чл.8, ал.1 от ЗУБ. Съгласно посочената разпоредба, статут на бежанец в Република Б. се предоставя на чужденец, който основателно се страхува от преследване поради своята раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или поради политическо мнение и/или убеждение, намира се извън държавата си по произход и поради тези причини не може или не желае да се ползва от закрилата на тази държава или да се завърне в нея. В тази връзка правилен е изводът на административния орган, че изложените от лицето причини не представляват материалноправно основание по смисъла на чл. 8, ал. 1 ЗУБ за предоставяне на статут на

бежанец. Законосъобразен и обоснован е изводът на административния орган, че заявените от жалбоподателя обстоятелства не могат да бъдат свързани с нито една от причините за преследване посочени в закона. В тази част жалбата е неоснователна.

Същевременно обаче без да събере допълнително информация, необосновано административният орган е приел за недостоверна бежанската история на кандидата и е отхвърлил основното съображение от нея за причината жалбоподателят да напусне А., а именно това, че има две деца от жена, с която няма сключен брак, но която е била в брак в страната на произход с член на талибаните, като видно от изисквания доклад от Агенция „Социално подпомагане“ (л.42 от делото), за децата се полагат адекватни грижи от двамата им родители.

По силата на чл. 4, пар.3 от Директива 2011/95/ЕС оценяването на молбата за международна закрила следва да бъде извършено за всеки отделен случай, като се вземат под внимание следните елементи:

а) всички относими факти, свързани с държавата на произход в момента на вземането на решение по молбата, включително законите и подзаконовите актове на държавата на произход, както и начинът на тяхното прилагане;

б) относими декларации и документи, представени от молителя, включително и информация, позволяваща да се определи дали молителят е бил или би могъл да бъде обект на преследване или на тежки посегателства;

в) индивидуалното положение и личните обстоятелства относно молителя, включително и фактори като неговото минало, пол и възраст, за да може да се определи, въз основа на личните обстоятелства относно молителя, дали действията, на които той е бил или рискува да бъде изложен, биха могли да бъдат считани за преследване или за тежки посегателства;

г) фактът дали след напускането на държавата на произход молителят е упражнявал дейности, чиято единствена или основна цел е била да се създадат необходимите условия, за да се подаде молба за международна закрила, с цел да се определи дали тези дейности биха го изложили на преследване или на тежки посегателства, ако той би се завърнал в тази държава;

д) дали е разумно да се смята, че молителят би могъл да се ползва от закрилата на друга държава, чието гражданство той би могъл да поиска.

За да се преценят евентуални действия на преследване или наличие на реална опасност от тежки посегателства следва да се съобрази актуалната информация за страната на произход на кандидата.

Органът се е позовавал на Справка вх. № МД-02-530/30.09.2025г. на дирекция „Международна дейност“ на ДАБ, която не съдържа релевантна информация относно конкретната бежанска история, свързана начина на третиране на лица, обвинени в наущаване на моралните ценности на шерията. Този въпрос не е изследван в справката, изготвена от дирекция "Международна дейност" на ДАБ – МС, поради което председателят на ДАБ – МС не го е изследвал в решението си и този въпрос, макар и относим към настоящия спор, е останал извън предмета на обжалваното решение. Обсъдената в решението справка не е пълна, тъй като не е изследвано положението на лицата, обвинени за поддържане на извънбрачна връзка. С оглед принципите на доказване в процеса за тези обстоятелства е необходимо да бъдат събрани доказателства, за да се прецени правилно ли са обосновани изводите на административния орган.

В представената в съдебно заседание, не се съдържа информация затова какво се случва при завръщане в А. на лица, които обвинени за поддържане на извънбрачна връзка. Видно от приложената в административната преписка справка от 26.02.2026 г. съдържаща информация относно актуалната политическа обстановка в А. става ясно, че през август 2025 г. е влязъл в сила закон за „насърчаване на добродетелта и

предотвратяване на порока“, който забранява на жените да говорят на публични места, като не са изяснени наказанията в случай на извършено нарушение според цитирания закон.

Административният орган не е извършил пълна и всестранна проверка на сочените от апликанта обстоятелства, въпреки вмененото му задължение с чл. 35 на АПК. За да се произнесе по молба за субсидиарна закрила, компетентният орган трябва да провери и определи дали има сериозни и потвърдени основания да се смята, че ако бъде изпратен обратно в страната си на произход, той би бил изложен на реална опасност от тежки посегателства (вж. решение на СЕС по дело № С-560/14 – т. 35, 37, 41). Липсата на пълна и всестранна, а в случая и на относима информация, препятства съдебната инстанция да провери дали правилно е приложен материалният закон. Едва след като провери наличието на предпоставките по чл. 8, ал. 1 и чл. 9 от ЗУБ АО следва да обсъди възможността за връщане на молителя в трета сигурна страна – арг. чл. 13, ал. 1 от ЗУБ.

С оглед установеното основание по чл.9, ал.1, т.2 от ЗУБ за субсидиарна закрила съдът намира за основателни и съобразени с правилното приложение на материалния закон доводите на жалбоподателя за нарушение на принципа за „забрана на връщането“ при постановяване на оспореното решение.

Съдът намира за неприложима към настоящия случай на възможността за вътрешна закрила по смисъла на чл.8 от Директива 2011/95 и чл.9, ал.5 от ЗУБ. В тази насока е и информацията за страната на произход на кандидата, за която не се открива регион, който да не е под контрола на талибаните като субект на преследване при широко разпространена „култура на отмъщението“. От друга страна и съгласно Съображение 27 от Преамбюла на Директива 2011/95 когато преследването или тежките посегателства се извършват от държавата или от нейни представители, следва да се изхожда от презумпцията, че молителят няма на разположение реална закрила.

Ето защо в тази му част решението следва да се отмени и делото следва да се върне като преписка за ново произнасяне по молбата на жалбоподателя в частта за предоставяне на хуманитарен статут в контекста на наведеното от него съображение за живота му в извънбрачна връзка, от която са родени две деца, като се събере актуална информация относно положението на завръщащи се в А. лица, поддържащи такава връзка, какво е отношението към тях при управлението на талибаните, преследвани ли са, обект на заплахи ли са и въз основа на това се прецени налице ли е реална опасност за живота и здравето на жалбоподателя при завръщането му в А..

Така мотивиран, Административен съд София-град, I отделение, 71-ви състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалба на Х. Д. М., ЛНЧ [ЕГН], гражданин на А., чрез адв. Д. Р. /САК/ със съдебен адрес [населено място], 1000, [улица], вх.Б, ет.2, офис 226, Фондация

„Център за правна помощ – Глас в Б.“, решение № 5710/18.12.2025 г. на председателя на ДАБ при МС, в частта, с която на основание чл. 75, ал. 1, и т.4, във връзка и чл.9 от ЗУБ е отхвърлена молбата му за предоставяне на хуманитарен статут.

ВРЪЩА преписката на административния орган за ново произнасяне по молбата за международна закрила рег. № ВР-13-1065 от 12.07.2024 г. в частта за предоставяне на хуманитарен статут при съобразяване на указанията, дадени с настоящето решение.

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Х. Д. М., ЛНЧ [ЕГН], гражданин на А., чрез адв. Д. Р. /САК/ със съдебен адрес [населено място], 1000, [улица], вх.Б, ет.2, офис 226, Фондация „Център за правна помощ – Глас в Б.“ срещу решение № 5710/18.12.2025 г. на председателя на ДАБ при МС, в частта, с която на основание чл. 75, ал. 1, т. 2, във връзка с чл.8 от ЗУБ е отхвърлена молбата му за предоставяне на статут на бежанец.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба пред Върховния административен съд на Република Б. в 14-дневен срок от съобщаването му.

Съдия: